



מהפכה היא „קפיצה” ברצף ההדרגתי של התפתחות פוליטיות. שעת-כזו שבה ממשיש כוחות חברתיים את עצמם, כדי לערוך חילופי-מישטר. חילופי-מישטר, ולא חילופי-שילטון. כאשר המישטר הפוליטי הקיים שוב אינו תואם את צרכי הכוחות החברתיים השולטים או הרוצים בשילטון — מתרחשת מהפכה. כך אירע במהפכה הצרפתית של 1789, כאשר סילקה הבורגנות הצרפתית את בעלי הפריבילגיות מן המישטר הישן ונטלה לעצמה את השילטון הפוליטי. כך אירע במהפכת אוקטובר הרוסית ב-1917 כששילקו החיילים, האיכרים והפועלים את האצולה והבורגנות החלשות.

כך אירע עכשיו בישראל. הבורגנות הישראלית סילקה את הביורוקרטיה של הסוציאליזם-דמוקרטיה שכשלה, ונטלה לעצמה את השילטון הפוליטי, אחרי שהשילטון הכלכלי והאידיאולוגי נמצאו בידיה זה-מכבר. המישטר הקיים היה חלש ומפורר, ועדיין היו לו עכבות אידיאולוגיות ואחרות, כך שלא יכול לחולל את השינויים שדרשה הבורגנות לצורך ביטוס מעמדה (בוררות-חובה, הורדת השכר הריאלי, נידודת עובדים, העברת מיגורים כלכליים בעלי פוטנציאל ריווחי מהסקטורים הציבוריים לחוץ הפעיל).

מהפכות מלוות בדרך-כלל במידה זו או אחרת של אלימות. אלימות זו קדמה, בישראל, למהפך הפרלמנטי טרי. גוש-אמונים — זרועה החדה של המהפכה הימנית — ערך הפגנות אלימות נגד קיסנינג'ר, מיצעד בירושלים, התחללויות פרועות והתגרות אלימה בערביי השטחים. המישטר הקיים, חסר-האונים, העניק אישורים רטרואקטיביים להפרות-החוק האלימות, ולנכונים התברר מי האדון. ההמון שראה את הקולות, תירגם את המציאות הפוליטית לשון המסיפיים של הקלפיות. הביורוקרטיה השלטת לא היתה מסוגלת לחולל לראשיה שסרחה כשם שמחלה לנוש-אמונים. המישטרה ובתי-המשפט, שבניגוד לאגדות לידים, לעולם אינם אובייקטיביים וחסרי-פניות, חשו בהתרופפות מוסרות השילטון, והניקו לו כמה מהלומות-חסד. הטרנדיות של בתי-המשפט התחלפו במלודרמה של „ההתמודדות לדעת” שנערכה ביחיד-התרבות בין רבין לפרס, והמלווה דרמה פנתה את מקומה לפארסה של „די לבכות בארץ הזאת”, כשצעירי הקיבוצים החליטו להפגין את עליותם „הטיבעית” מול בניין הסיפריה העירונית ה-משרת את עשירי צפון תל-אביב. מבחינת הקופה — הקלפי — היותה ההצגה כשלוף חרוץ. האפוס הלאומי-הדתני של הליכוד והמפד”ל, האופרטה הנבונה של ד”ש, והקומדיה-דליארטה של פלאטו ואריק שרון, קצרו את ההצלחה.

תושבי-אורחים המספקים כוח-עבודה ושוק. צרתם היא שעליהם להמשיך בשותפות-האינטרסים עם המערב ו-ישראל, ושללא תמיכתה הכלכלית והמדינית בישראל אין לנו תקומה. תיקוותם של שליטי ישראל היא שימצאו בארה”ב בעלי-ברית (לא „דעת-קהל” זו או אחרת), אינטרסים אמריקאיים מאותו סוג שמימנם את מלחמת וייאטנאם ותיאוריית הדומינו. אלא שכוחם של אלה הוא עתה בשפל המדרגה, אם לשפוט על-פי הדטאנט המתמשך, ולפי שיפור היחסים עם סין ואף עם קובה.

כאשר יועמדו אדוני כלכלת המילחמה לפני העובדות, עלול להיות מאוחר מדי. נקודת-המפנה במערכת ה-פוליטית תגונה בידי אדם שאינו מונע על-ידי האינטרסים הקיים, הכלכליים, אלא על-ידי משיחות מטורפות ש-אינה לוקחת בחשבון מאיתות „אובייקטיביות”.

צרכי המישטר החדש יכתיבו את אופיו ואת צורתו. סממני הדמוקרטיה של המישטר הישראלי (שמאז 1967 אינו דמוקרטי) עומדים להיעלם, ותנאי הסיכסוך ה-מחריפים יכפו מישטר נוקשה, שבהיסטוריה של המאה שלנו מקובל לכנותו פאשיסטי.

שלמה פרנקל, חליאביב

מילחמת שתי-הימים, מינויו של דיין כשר-ביטחון, והקמת ממשלת הליכוד-הלאומי, זירזו את הפיכת ישר-

אל למיבצר המוש ומתחמש. בניית קו ברילב וביצורי הרמה וביקעת-הירדן, מילחמת-ההתשה המתמשכת ו-גידול הצבא הפכו את ספקי המערכת הביטחונית שלשליט הכלכלי-מעורר של המדינה. נוסף על כך צצו התעשיות ועממי-התיווך והשירותים שניבנו על כוח-עבודה ערבי זול מן הגדה, חומרי-גלם חקלאיים ושוק חדש בן יותר ממיליון נפש. הברית בין כלכלת-המילחמה וכלכלת-השטחים הישראלית, מתווכת ומיוצגת על-ידי אדוני מישר-הביטחון (דיין ופרס) לא יכלה להרשות לעצמה ויתור על השטחים שנכבשו ב-1967 (מדינה פלסטינית תפתח תעשייה עצמאית), או כינון הסדר-שלום, שלטון בינוני וארוך יחיבי הקטנה משמעותית בכלכלת המילחמה ו,הסבה מיקצועית” מכאיבה ל-בעליה.

שלטיה הנוכחיים של ישראל שואפים להמשך ה-סיכסוך האלים, כאשר מלחמה מדי-פעם, „לא תזיק”. הם שואפים להמשיך ולהחזיק באוכלוסיה הערבית כי-

ניסיון להסביר כיצד ומדוע אירע כל זה, יחייב בהכרח ניתוח סוציו-היסטורי של תולדות מדינת ישראל, ואולי של תולדות הציונות כולה. בניתוח כזה יש להביא בחשבון את כל הגורמים הממלאים תפקיד בהתפתחות ההיסטורית: המדיני, הכלכלי, החברתי, האידיאולוגי, העדתי, דרמה לי, עם זאת, כי



אהבה לא רק בתאו המישפחתי אלא אף לחרוג מתחום זה ולהעניק מעצמו למעגל אנשים רחב יותר. אז מכיוון שבעצם אני אהבת שירה אבל לא תמיד יוצא לי, בא לי לגמור את המאמר (או איך שתרצו לקרוא לזה בצורה קצת מליצית, ולהזכיר לכם את האיש ההוא מ„הטירה” של קאפקא, ולומר לכם ש-לדעתי טוב יותר לחפש את האמת שלו, את „שביקשה נפשך” עד סוף ימך, אך לא לעשות שקר בנפשך ולהיצמד בכוח ובחריצא לדבר שאינו הולם אותך, או להיכנס לנעליים הגדולות מכפי מידתך ולשכנע את עצמך כי הן טובות והולמות אותך.

אילנה יראי, חליאביב

חוסר סיפוק מיני

זה מתחיל מזה שאתה קורא בעתון על „המצאה” חדשה שנקראת „הרבייה האל-מינית”. זוהי מיני „המצא-אה” גאונית שמטרתה „ליצור מאות, אלפים, אולי מיליוני אנשים הנראים אותו הדבר. יש להם אותן מעלות ואותם חסרונות, אותן נטיות ואותם מאוויים. בקצרה, העתקים זהים של אדם אחד” ואז אתה לזכר ב-1984” של אורוול, ויודע כי בפני המישטרים הקיימים כיום לא תעמוד בעייה של יצירת מאסות של רבובים צייתניים אשר בבוא הזמן ימלאו אחר כל תאוה חולנית ויצרי-הרס של מנהיגים.

הכל כרוך בתהליך של עיקור וקרניה. כיצד ייתכן שבמקום שבו מדובר על תהליך של יצירה, של בריאת יצור חדש, של לידה — אחת היצירות בטבע שהאדם שותף לה — בדבר תופעה תופעות כמו „קרניה” ו„עיקור”, אשר מסמלות בעיני את הכיעור והמוות, האפילה והפחד? האדם מעקר פריביליגיה שניתנה לו על-ידי הטבע, והטבע לא יעבור על כך בשתיקה. הזכרתי כי המדובר בעיקור פיזי אך מאחרי זאת מסתתר משהו עמוק יותר. לדעתי, אין ספק כי העיקור הפיזי בא בעיקבות העיקור שאותה עובר בן המאה שלנו, בן מאה „מודרנית”-לכך.

„מודרניזציה” היא מילה מבטיחה מאד, המורה כביכול על רחבות-אופקים, קידמה וכדומה. ומה שחשוב — קידמה הינה ההיפך מפרימיטיביות. אך לא בהכרח כל מה שהיא ההיפך מפרימיטיביות הוא טוב, ובמיקרה הזה חסרומה לא הוכיחה את עצמה. מה עוד נותר לו לאדם המודרני אם לא האהבה, הסיפוק המיני והתא המישפחתי? בעולמנו נוכל למצוא המוני אנשים אלימים, רודפי-בע, תאבי-שילטון, שבעייתם העיקרית היא בעיית הערך האהבה והסיפוק המיני.

את כל הגורמים שמניתי לעיל אפשר להכניס מתחת לכותרת: „חוסר סיפוק מיני”. ובכן, אני יודעת כי יש כאלה אשר יטענו נגדי: „פרויד פשט את הרגל”. אולם עדיין נותרו בי תיקוה ואמונה — ואלה משמשות כקרש הצלה לשפיות-הדעת — כי ברגע של אמת, בהיות אדם עם עצמו, כאשר יקלף את כל הקליפות הוא יוכל להכיר ולראות כי החוסר האמיתי המכאיב והממלה הוא העדר אהבה וסיפוק מיני. ובציני „סיפוק מיני” אינו מתכוונת לאקט מיני. כי הרי כדיברי חכמים, „אדם קרוב אצל עצמו”. אינני מאמינה כי הננועים הדוחפים אנשים להתעסקות בפוליטיקה הם „דאגה ואהבה לעם”, או כפי שהתבטא אחד ממנהיגינו העם קורא לי”. מה יותר חשוב לו לאדם מאשר ביתו, אשתו, ילדיו, ועיסוקיו האהובים? אולם קל יותר „לדאוג” לאומה שלמה, להמוני אנשים שאינם עצמך” ובשרך, מאשר למישפחתך. זה הרבה פחות פוגע ומחייב. ולכן אני קוראת „חוסר-היגיונות בתא המישפחתי”.

בחברה אוטופית, שהיתה מורכבת מהרבה תאים מישפחתיים מאושרים, לא היו בורחים במנהיג על-פי הצלחתו והתקדמותו בשדה הפוליטי — הצלחה שלא תמיד באה ביושר — אלא היו בורחים באיש הכישרוני, ומעל לכל באיש שהתעלה לדרגה כזו, שבכוחו להעניק

לא יזיק לנו אם נתאזר במעט חוצפה, ונציץ לרגע אל תוך בתיהם של מנהיגיו — אשר אין ספק כי הם